

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – woj. lubuskie

Ewaluacja lokalna

Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów „Złoty Wiek” w Łęknicy, 2024

Badania w ramach programu NCK Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

Zielona Góra 2024

SPIS TREŚCI

Założenia ewaluacji lokalnych projektów	2
Sesja plakatuowa „Podróże z kulturą.....	3
Ankieta-wydzieranka.....	5
Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu.....	10

Założenia ewaluacji lokalnych projektów

Ewaluację przeprowadzano w ramach lokalnych partnerstw, nawiązanych na rzecz lokalnych projektów edukacyjno-animacyjnych z udziałem młodzieży. Projekt *Integracja międzypokoleniowa* powstał w partnerstwie obejmującym realizującego projekt partnera operatora programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK), którym jest Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów „Złoty Wiek” w Łęknicy oraz partnerów lokalnych współpracujących z realizatorem projektu – Zespół Szkół Publicznych w Łęknicy i Centrum Kulturalno-Edukacyjne Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa.

Celami ewaluacji lokalnej było:

- Określenie sposobu, w jaki realizowany w społeczności lokalnej projekt odpowiadał na potrzeby młodzieży w kontekście jej wolnego czasu oraz podmiotowego uczestnictwa w kulturze.
- Określeniu sposobu, w jaki młodzież była zaangażowana w diagnozę lokalną, realizację oraz ewaluację projektów.

Ewaluację przeprowadzili realizatorzy partnerstw lokalnych przy wsparciu zespołu badawczego z Uniwersytetu Zielonogórskiego – partnera RCAK. Zespół badawczy przygotował niezbędne materiały i narzędzia do realizacji ewaluacji przez partnera regionalnego. Przeprowadził także dwa szkolenie oraz monitorował postępy w realizacji ewaluacji oraz służył pomocą w formie bieżących konsultacji telefonicznych i e-mailowych.

Do ewaluacji projektów lokalnych wykorzystano metodę panelu z elementami warsztatu. W ramach tej metody zastosowano dwie techniki: sesje plakatową „Podróże z kulturą” oraz ankiety-wydzieranki. Efektami przeprowadzonej ewaluacji są: dokumentacja fotograficzna sesji plakatowej „Podróże z kulturą”, wypełnione ankiety-wydzieranki oraz skrócony opis podsumowujący ewaluację projektów lokalnych przygotowany przez partnerów lokalnych.

W badaniach ewaluacyjnych wzięta udział młodzież, która uczestniczyła w projekcie *Integracja międzypokoleniowa*.

Sesja plakatowa „Podróże z kulturą”

W trakcie sesji plakatowej „Podróże z kulturą” młodzież, która uczestniczyła w projekcie *Integracja międzypokoleniowa* odpowiadała na pięć otwartych pytań, które stanowiły punkt wyjścia do dyskusji. Przedstawiciele partnera realizującego projekt dokumentowali fotograficznie spotkanie. Dokumentacja ta została przekazana operatorowi programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK).

Co się działo w projekcie?/ co robiliście?

- malowaliśmy (3 odpowiedzi)
- rysowaliśmy
- rysowaliśmy na szkle
- nie wiem nie było mnie
- malowanie na szkle (7 odpowiedzi)
- pracowaliśmy

Co było cenne w projekcie? Jakie były plusy projektu? Co Wam się podobało?

- cenne w projekcie było szkło
- mogłam się zabawić
- kreatywność? (nie było mnie tu)
- szkło na którym malowaliśmy
- jedzonko
- mogłam pokazać swoją kreatywność
- super posiłek
- malowanie i jedzenie
- fajnie
- fajnie spędzony czas
- malowanie z seniorami na szkle
- malowanie na szkle, zobaczyć jak to jest

Co wymagałoby zmiany w projekcie?/ Jakie były minusy? Co Wam się nie podobało?

- za krótko (dwie odpowiedzi)
- za mało zajęć
- nic nie wymaga zmiany
- dłuższy czas (dwie odpowiedzi)
- za mało czasu
- nic nie zmieniać (3 odpowiedzi)
- jedzenie bo mi tylko smakowała herbata
- trudne malowanie

Jakie efekty przyniósł projekt? Co Wam dało uczestnictwo w projekcie? Czego się nauczyliście?

- że nauczyliśmy się czegoś nowego
- fajnie
- efekt przyniósł zabawę
- mogłam dowiedzieć się kilku nowych rzeczy
- umiejętność malowania na szkle (3 odpowiedzi)
- mam super ozdobę do domu
- nauczyliśmy się malować
- spróbowałam malowania na szkle
- SKIBIDI TOILET
- ładne malunki na szkle
- mam fajny obrazek

Jak projekt zmienił Wasz sposób spędzania czasu wolnego?

- mam więcej ochoty do malowania
- zaczęłam więcej malować
- zaczęłam rozumieć wagę czasu
- gram w gry
- więcej maluję i robię kreatywne rzeczy
- więcej maluję
- nic nie zmienił

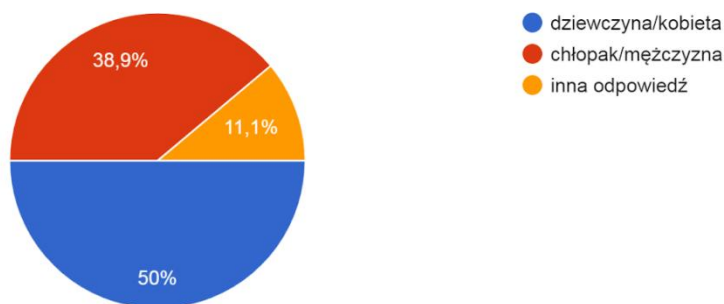
Ankieta-wydzieranka

Ankieta-wydzierankę wypełniło osiemnastu uczestników projektu *Integracja międzypokoleniowa*. Połowę młodzieży, która wzięła udział w ewaluacji projektu stanowiły dziewczyny/kobiety. Ankieta-wydzierankę wypełniło siedmiu chłopców/mężczyzn i dwie osoby, które wskazały na inną odpowiedź.

Wykres 1. Płeć młodzieży

Płeć

18 odpowiedzi

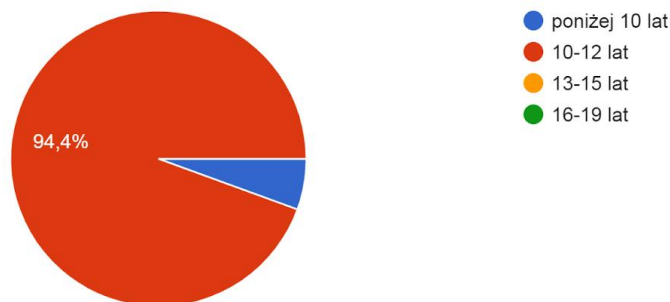
Źródło: opracowanie własne

Prawie wszyscy uczestnicy ewaluacji projektu *Integracja międzypokoleniowa* byli w wieku 10-12 lat. Tylko jedna osoba miała mniej niż 10 lat.

Wykres 2. Wiek młodzieży

Wiek

18 odpowiedzi

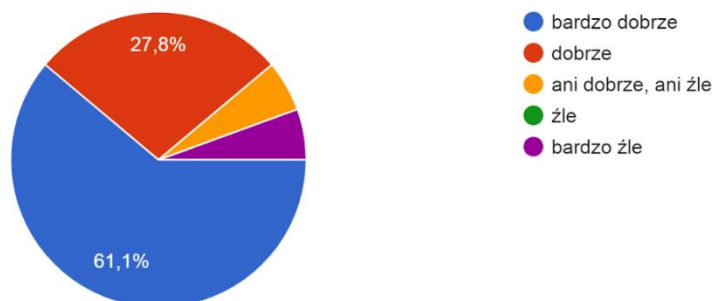
Źródło: opracowanie własne

W pierwszej kolejności młodzież została zapytana o ogólną ocenę projektu *Integracja międzypokoleniowa*. Jedenaście osób oceniło projekt bardzo dobrze, pięć osób dobrze. Pojawiły się także odpowiedzi ani dobrze, ani źle (1 badany) i bardzo źle (1 badany).

Wykres 3. Ogólna ocena projektu

Jak ogólnie oceniasz projekt?

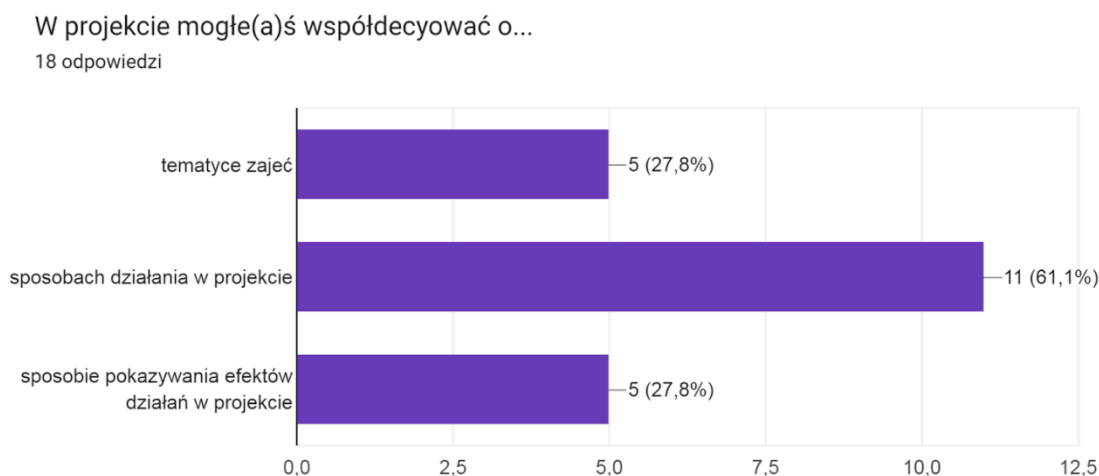
18 odpowiedzi

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło możliwości współdecydowania młodzieży w projekcie *Integracja międzypokoleniowa*. Jedenaście z osiemnastu badanych młodych osób wskazało, że w projekcie mogły współdecydować o sposobach działania w projekcie. Pięć osób zaznaczyło, że mogły współdecydować o tematyce zajęć oraz sposobach pokazywania efektów działań w projekcie.

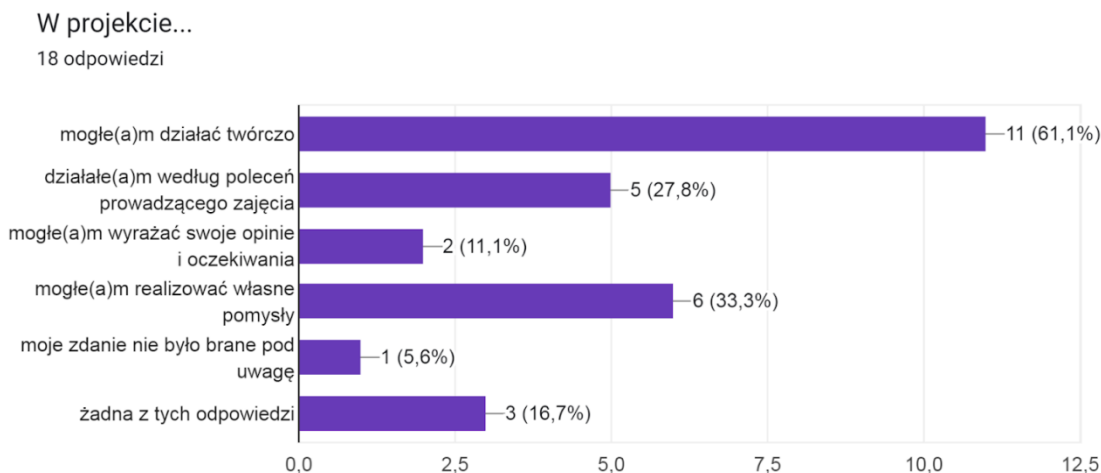
Wykres 4. Możliwość współdecydowania w projekcie

Źródło: opracowanie własne

Młodzież została także zapytana o wymiary jej podmiotowego uczestnictwa w projekcie *Integracja międzypokoleniowa*. Jedenaście osób, które uczestniczyły w ankiecie-wydzierance stwierdziły, że w projekcie mogły działać twórczo. Z kolei sześć odpowiedziało, że mogło realizować własne pomysły, a pięć, że działały według poleceń prowadzących zajęcia. Dwie młode osoby wskazały podczas ewaluacji, że mogły wyrażać swoje opinie i oczekiwania. Jedna natomiast stwierdziła, że jej zdanie nie było brane pod uwagę.

Wykres 5. Wymiary podmiotowego uczestnictwa młodzieży w projekcie

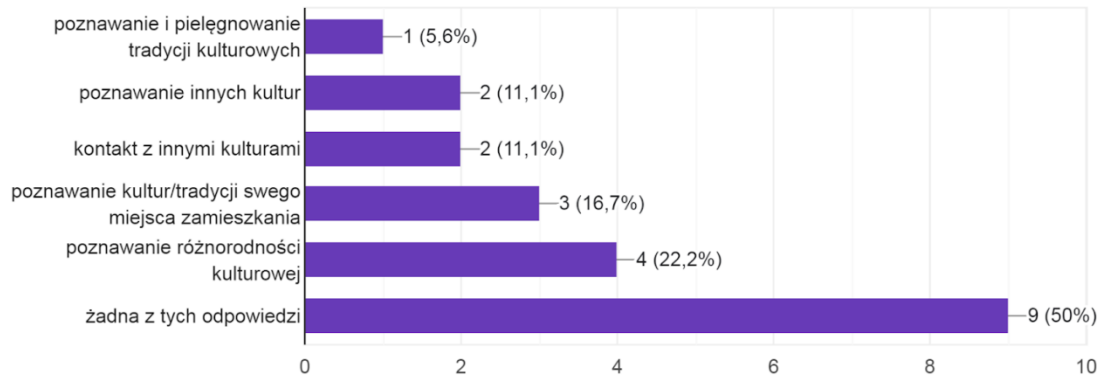
Źródło: opracowanie własne

Istotne dla ewaluacji projektu było także to, jakie rodzaje działań podejmowano w ramach projektów, szczególnie jeżeli chodzi o poznawanie tradycji i dziedzictwa kulturowego zarówno kultury własnej, jak i innych kultur. Co drugi uczestnik projektu *Integracja międzypokoleniowa*, który uczestniczył w jego ewaluacji nie wybrał żadnego ze wskazanych rodzajów działań, które mógł realizować dzięki udziałowi w nim. Tylko cztery osoby wskazały, że dzięki udziałowi w projekcie poznały różnorodność kulturową, trzy, że poznały kultury/tradycje swojego miejsca zamieszkania. Zdaniem dwóch badanych projekt pozwolił im na poznanie innych kultur oraz kontakt z innymi kulturami. Jeden młody człowiek stwierdził, że udział w projekcie dał mu szansę na poznanie i pielęgnowanie tradycji kulturowych.

Wykres 6. Rodzaje działań podejmowanych w projekcie

Projekt pozwolił Tobie na...

18 odpowiedzi

Źródło: opracowanie własne

Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu

Skrócony opis podsumowujący ewaluację projektu *Integracja międzypokoleniowa* przygotował przedstawiciel partnera lokalnego współpracującego z realizatorem projektu.

Dnia 18 września 2024 roku, w ramach zaplanowanego wydarzenia „Dzień bez barier” w Centrum Kulturalno-Edukacyjnym Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa w Łęknicy, odbyły się warsztaty malowania na szkle. Celem tych działań była integracja międzypokoleniowa oraz promocja kreatywnej współpracy między młodzieżą, a seniorami.

W warsztatach wzięło udział 40 osób w tym 20 seniorów oraz 20 młodych uczestników w wieku 11 lat. Uczestnicy to reprezentanci różnych środowisk lokalnych.

Badania przeprowadzone wśród młodzieży miasta Łęknica miały na celu zrozumienie, jak młodzi ludzie spędzają swój czas wolny oraz jakie są ich zainteresowania i preferencje w tym zakresie. Wyniki badań dostarczyły cennych informacji, które pomogły w lepszym dostosowaniu oferty rekreacyjnej i edukacyjnej w regionie.

Duża część młodzieży, szczególnie chłopcy, wykazuje zainteresowanie aktywnością fizyczną, taką jak gra w piłkę nożną, jazda na rowerze oraz sporty zespołowe. Młodzież ceni sobie możliwość aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, co jest szczególnie istotne ze względu na dostępność Parku Mużakowskiego i pobliskich terenów rekreacyjnych.

Zarówno dziewczęta, jak i chłopcy przywiązują dużą wagę do spotkań z rówieśnikami, preferując wspólne wyjścia na spacer, spotkania w parkach czy w miejscowych kawiarniach. Młodzież podkreśla znaczenie bezpiecznych i dostępnych przestrzeni, w których mogliby spotykać się z przyjaciółmi podczas bardziej zorganizowanych formalnie aktywności.

Badanie wykazało również, że młodzież dostrzega potrzebę poszerzenia oferty zajęć dodatkowych, szczególnie w zakresie aktywności sportowych i kulturalnych. Wielu młodych ludzi wyraża zainteresowanie warsztatami artystycznymi, fotograficznymi, muzycznymi oraz większą dostępnością obiektów kulturalnych jak i sportowych, zwłaszcza w okresie zimowym w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Bazując na pozyskanych informacjach, przygotowaliśmy wspólne warsztaty o tematyce ściśle związanej z historią tego regionu. Uczestnicy rozwijali swoje zdolności artystyczne i manualne, a także mieli okazję wyrazić siebie w nowej, niecodziennej formie integracji. Celem łączenia pokoleń była możliwość doświadczenia ciekawej formy plastycznej, jak i prowokacja do kultywacji bogatej historii tego regionu.

Wielu seniorów, którzy uczestniczyli w warsztatach, dobrze pamiętają czasy kiedy funkcjonowała tu kopalnia węgla brunatnego oraz huty szkła czy cegielnie. Niektórzy pracowali w wymienionych placówkach aż do końca ich istnienia. Organizując warsztaty z malowania na szkle zależało nam na powstaniu więzi międzypokoleniowych poprzez wspólne działania artystyczne.

Dodatkowo warsztaty miały na celu edukację w zakresie tradycji i lokalnej tożsamości. Swobodne rozmowy i wspomnienia dawnych czasów opowiedziane przez seniorów to była niesamowita lekcja historii. Projekt przyczynił się do promowania solidarności między młodzieżą, a seniorami oraz walki z wykluczeniem społecznym osób starszych.

Warsztaty rozpoczęły się od krótkiego wprowadzenia na temat historii produkcji szkła na łuku Mużakowa, które poprowadziły instruktorki, pracownice Centrum Kulturalno-Edukacyjnego Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa. Następnie omówiono podstawowe techniki malarskie, mieszanie kolorów oraz zasady kompozycji.

Uczestnicy najpierw dokonali analizy projektów z uwzględnieniem techniki. Młodzież pomagała seniorom w komponowaniu wzorów i wyborze kolorystyki, co sprzyjało nawiązywaniu dialogu i współpracy. Po wstępnych decyzjach przystąpiono do malowania na specjalnie przygotowanych arkuszach szklanych. Seniorzy i młodszy uczestnicy, poznawali techniki precyzyjnego nakładania nietypowych farb i mieszania kolorów. Ostatnim etapem było dodawanie detali oraz ozdób, które nadawały pracom indywidualny charakter. W wielu przypadkach młodzież wykorzystywała swoje nowoczesne pomysły, a seniorzy inspirowali tradycyjnymi motywami.

Warsztaty zakończyły się stworzeniem 40 wyjątkowych prac, które stanowią połączenie tradycji i nowoczesności. Uczestnicy byli bardzo zadowoleni z efektów swojej pracy. Zdecydowana większość seniorów podkreśliła, że była to dla nich nie tylko okazja do nauki nowych umiejętności, ale także do

nawiązania nowych znajomości i dzielenia się swoimi doświadczeniami z młodszym pokoleniem.

Warsztaty tego typu mają ogromny potencjał i warto organizować je regularnie, aby kontynuować budowanie więzi między pokoleniami.

Działania w ramach Dnia Bez Barrier okazały się wielkim sukcesem. Zarówno młodzież, jak i seniorzy czerpali z nich satysfakcję i radość, a wspólna praca artystyczna stała się doskonałą okazją do przełamywania barier pokoleniowych i społecznych. Projekt spełnił swoje cele i w pełni przyczynił się do wzmocnienia więzi międzypokoleniowych w lokalnej społeczności.

Podsumowując przebieg i realizację otwartego „Dnia bez barier” pozwolimy sobie przytoczyć opinie uczestników:

- Pani Krystyna, 74 lat: „Nigdy wcześniej nie malowałam na szkle, ale z pomocą mojej młodszej partnerki udało mi się stworzyć coś, z czego jestem naprawdę dumna. Czuję się zainspirowana do dalszej pracy twórczej!”
- Mateusz, 11 lat: „To było super doświadczenie! Nigdy bym nie pomyślał, że można tak łatwo nawiązać kontakt z osobami starszymi.”

Kolejne warsztaty mogłyby obejmować inne formy sztuki, jak ceramika, rzeźba czy wspólne projekty kulinarne, aby zapewnić różnorodność działań. Warto rozszerzyć warsztaty o większą liczbę uczestników, aby więcej osób mogło skorzystać z tej formy integracji i rozwoju.

Dla wielu seniorów była to okazja do aktywności społecznej i zdobycia nowych umiejętności. Zdecydowana większość z nich wyraziła chęć kontynuacji działań artystycznych w przyszłości. Ukończenie własnego dzieła może być źródłem dumy i satysfakcji, zwłaszcza dla osób starszych, które czasem czują się wykluczone z aktywności społecznych. Jest to szczególnie istotne dla tych, którzy mogą odczuwać samotność lub stres związany ze zdrowiem. Warsztaty twórcze mogą pełnić rolę terapii zajęciowej, poprawiając koordynację ruchową oraz stymulując umysł. Uczestnicy mogą skupić się na twórczości, co pomaga w odprężeniu i odwróceniu uwagi od codziennych trosk

Młodzież zyskuje na poczuciu, że pomaga i współpracuje ze starszymi, co buduje pozytywne postawy.